

راهنمای بارم بندی و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دروس اصلی و تخصصی

**رشته‌های فنی و حرفه‌ای
(زمینه‌ی خدمات - کشاورزی)**

۱۳۹۰

دفتر برنامه ریزی و تالیف آموزشهای فنی و حرفه‌ای و کاردانش

وزارت آموزش و پرورش

سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

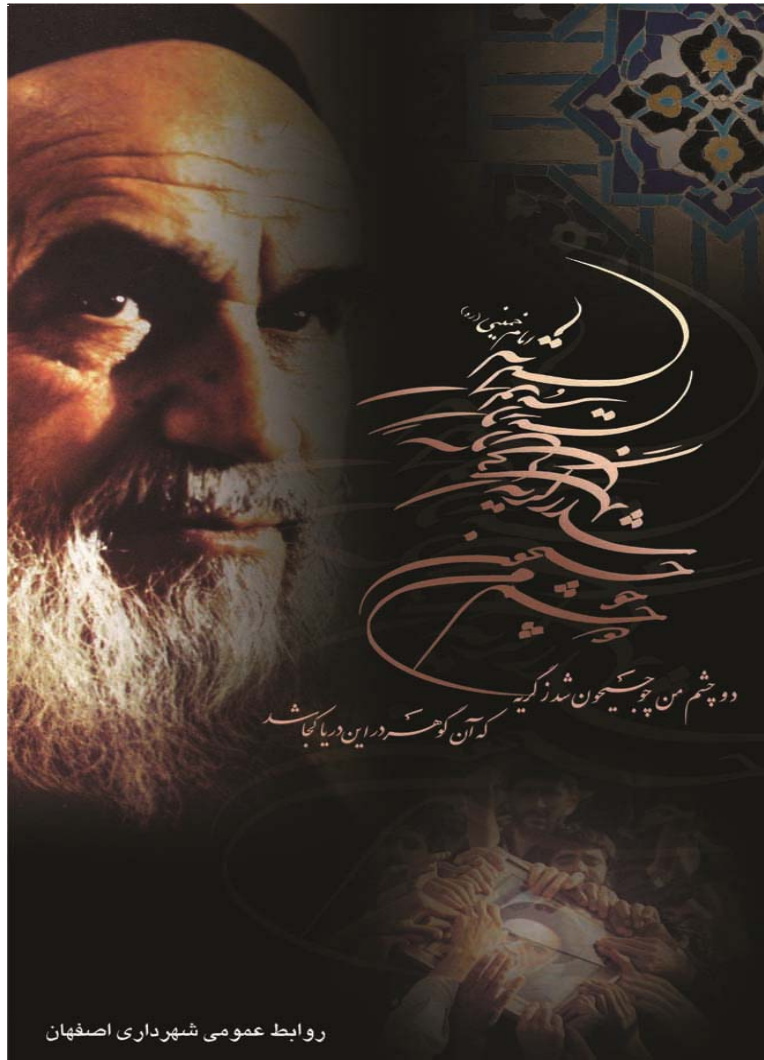
برنامه ریزی محتوا و نظارت بر تدوین : دفتر برنامه ریزی و تألیف آموزش های فنی و حرفه ای و کاردانش

عنوان : راهنمای بارم بندی و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دروس اصلی و تخصصی رشته های فنی و حرفه ای

زمینه ی خدمات و کشاورزی

تهیه کنندگان:

محسن جعفرآبادی- نبی اله مقیمی - حسین روحی - حمید یزدانی- محمد کفاشان - احمد شریفان- سعید بدیعی
اردستانی - میرمحمد شاملو- حمید احدی -حسین اکبرلو- معصومه رضوانفر- کبری نورشاهی - بتول عطاران -
معصومه صادق- سیدرحمان هاشمی- محمد حسین افشار- احمد نوری- بشری گلبخش- فاطمه صنعتی - خدیجه
بختیاری - پرستو آریانژاد- مژگان اصلانی - محمدرضا شکرریز- همایون موسوی - جمیله السادات حسینی روح الامینی

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آید و احتیاجات کشور خودتان را برآورده سازید، از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل نباشید و از اتکای به اجانب پرهیزید.

امام خمینی «قدس سره الشریف»

هدف تدوین کتاب راهنمای بارم بندی و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی

هنرجویان رشته‌های فنی و حرفه‌ای

مجموعه حاضر که به عنوان راهنمای ارزشیابی پیشرفت تحصیلی هنرجویان رشته‌های فنی و حرفه‌ای ارایه می‌شود زیر نظر کمیسیون‌های تخصصی در راستای وظایف دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش و مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش در خصوص چگونگی ارزشیابی کلیه دروس در چارچوب مقررات آئین آموزشی که بر عهده این دفتر می‌باشد تهیه و تدوین شده است که هنرآموزان و سایر دست‌اندرکاران آموزشی می‌توانند در حد مورد نیاز به اطلاعات لازم برای سنجش یادگیری و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی هنرجویان بر اساس اهداف آموزشی برنامه‌ریزی رشته‌ها دسترسی پیدا کنند.

این مجموعه شامل جداول راهنمای ارزشیابی دروس هر رشته می‌باشد که در جداول مربوط به هر درس مشخصات کتاب (تعداد واحد، کد کتاب، سال معتبر چاپ، نمره قبولی، مدل ارزشیابی و نوع آزمون) نوشته شده است همچنین در مورد بارم‌بندی پیشنهادی محتوای نظری و عملی در هر سه حیطه برای نوبت اول و دوم، روش‌های ارزشیابی (تکوینی و تراکمی) به همراه شاخص‌های سنجش، نکات اجرای ارزشیابی، نکات اجرایی برای تهیه و طراحی سوال، ویژگی‌های طراحان سوال توضیح کامل داده شده است. ناگفته نماند که سایر روش‌ها و شاخص‌های معتبر موجود برای سنجش یادگیری وجود دارد که هنرآموزان می‌توانند با بررسی و مطالعه منابع معتبر، متناسب با امکانات و شرایط محیطی در طول دروس آموزشی از آنها بهره‌مند شوند.

از آنجا که برنامه درسی رشته‌های مختلف شاخه فنی و حرفه‌ای با توجه به نوع دروس (نظری ، آزمایشگاهی- کارگاهی، نظری - عملی) در حیطه‌ی شناختی ، روانی - حرکتی و عاطفی (طراحی و تدوین شده است لذا سنجش یادگیری و ارزشیابی نیز در محدوده این سه حیطه با در نظر گرفتن مدل ارزشیابی انجام می‌شود و هنرآموزان ضروری است ابتدا، اهداف آموزشی مربوط به هر درس شامل هدف‌های کلی و اهداف رفتاری را با ملاحظه بر حیطه‌ها و سطح هدف‌ها شناسایی کنند و روش‌های مناسب و منطقی را برای ارزشیابی انتخاب نمایند. سپس درحوزه عمل، فرآیند ارزشیابی به صورت تکوینی (مستمر) و تراکمی (پایانی) توسط آنان یا سایر عوامل ذینفع با استفاده از الگوی مدل ارزشیابی دروس در نوبت اول و دوم انجام شود. به همین جهت آگاهی بیشتر هنرآموزان در این راهنما به شرح مختصر چند روش ارزشیابی و تعریف چند اصطلاح بسنده شده است.

ارزشیابی تکوینی (مستمر)

این روش در طول دوره آموزش به صورت پیوستار صورت می‌گیرد و متناسب با نوع درس ممکن است از این نوع سنجش برای اطمینان از تحقق اهداف آموزشی در هر مرحله از آموزش استفاده شود. هنرآموزان با سنجش تکوینی در هر سه حیطه می‌توانند در پایان هر موضوع درسی ، پایان فصل یا قبل از شروع فصل درس جدید، از یادگیری اهداف توسط هنرجویان اطمینان حاصل کنند و در صورت لزوم برخی مباحث را قبل از شروع درس جدید مجدداً برای یادآوری آموزش دهند در ضمن ارزشیابی تعدادی از دروس که با مدل ۱-۱ (مستمر) انجام می‌شود عملاً میانگین نتایج حاصله از آموخته آنها نمره پایانی را تشکیل می‌دهد.

ارزشیابی تراکمی (پایانی)

با ارزشیابی تراکمی آموخته‌های یادگیرندگان در پایان هر دوره (نوبت) یا موضوع مستقل آموزشی اعم از بخش، فصل و مورد سنجش قرار می‌گیرد و نتایج این نوع سنجش، عملکرد موفق هنرآموزان در مقایسه با یکدیگر و برنامه درسی را می‌سنجد.

ارزشیابی تشخیصی

هنرآموزان اگر بخواهند در شروع دوره آموزشی برای تشخیص میزان آمادگی یادگیران و سطح دانش شناختی و مهارت‌های پیش‌نیاز از میزان تسلط آنان آگاه شوند از این روش می‌توانند استفاده کنند. معمولاً این روش می‌تواند در پذیرش هنرجویان برای تعیین رشته کاربرد داشته باشد. همچنین این سنجش به هنرآموزان کمک می‌کند که نقطه شروع درس را تعیین کنند و از دوباره آموزی مباحثی که موجب صرف زمان و هزینه غیرضروری و بی‌انگیزگی هنرجویان می‌شود جلوگیری نمایند. با استفاده از نتایج این سنجش ممکن است یادآوری یا گذراندن دوره پیش‌نیاز کوتاه مدت در برخی از دروس برای همه یا تعدادی از آنان ضروری تشخیص داده شود.

طبقه‌بندی حیطه شناختی

طبقه‌بندی حیطه شناختی به جریان‌هایی که با شناخت و اندیشه انسان سروکار دارند مربوط است و حوزه طبقه‌بندی به دانش، فهمیدن (درک و فهم)، کار بستن، تحلیل، ترکیب و در نهایت ارزشیابی (داوری و قضاوت) درباره ارزش یا اعتبار موضوع‌های مختلف تقسیم‌بندی می‌شود.

طبقه‌بندی حیطة روانى حرکتى

هر فعاليتى كه علاوه بر جنبه روانى جنبه جسمانى هم داشته باشد در حوزه روانى - حرکتى قرار مى‌گيرد
بنابراين تمامى يادگيرى وابسته به اعمال و مهارت‌هاى بدنى را در اين حوزه مى‌سنجند، طبقات اصلى اين حيطه
شامل: (حرکت‌هاى بازتابى ، حرکت‌هاى مقدماتى - اساسى ، توانايى هاى ادراکى ، توانايى‌هاى جسمانى
حرکت‌هاى ماهرانه ، ارتباط غيرگفتارى) مى‌باشد. در اين طبقه‌بندى هر طبقه مکمل طبقه قبلى و زيربنای طبقه
بعدى است.

نکات اجرایی برای تهیه و طراحی سوال‌های آزمون داخلی، استانی، کشوری و نهایی

- ۱- تعداد سؤال‌ها و چگونگی پاسخ دهی به تعداد آنها کاملاً واضح می‌باشد.
- ۲- پیچیدگی و تنوع سوال(۱- با زمان در نظر گرفته شده تناسب منطقی داشته باشد. ۲- حد متوسط شاگردان در نظر گرفته شود)
- ۳- بارم مربوط به هر سوال روبه روی سوال نوشته شود .
- ۴- بارم‌بندی سوال‌ها به استناد جداول ارزشیابی دروس که از طرف دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش ارایه شده است الگوبرداری شود.
- ۵- اگر سوال به صورت تشریحی تهیه می‌شود لازم است ریز نمرات مربوط به هر سوال تعیین شود.
- ۶- وسایل کار مورد نیاز ، در سربرگ امتحانی ذکر شود(در صورت نیاز)
- ۷- امکان استفاده یا عدم استفاده از ماشین حساب در سربرگ امتحانی ذکر شود.
- ۸- سوال از نظر علمی ، تصویری و رسامی ابهامی نداشته باشد.
- ۹- برای گمراه نشدن هنرجویان فقط از نمادها و علائم اختصاری واحدهای اندازه‌گیری استاندارد استفاده شود.

۱۰- سوال‌ها به صورت پیوسته و مرتبط با هم طراحی نشوند و هر سوال مستقل و غیروابسته با سوال‌های قبل یا بعد طراحی شود.

۱۱- ترجیحاً سوال‌ها از ساده به مشکل مرتب شوند و با توجه به امکانات، تجهیزات ابزار و ویژگی‌های بومی / محلی متناسب با طبقه حیطه مربوطه مورد انتظار طرح شود.

۱۲- صحیح بودن سوال‌ها، نکات املائی و انشایی، روانی و گویا بودن متن سوال‌ها مورد توجه و دقت قرار گیرد.

۱۳- تعداد سوال‌ها با تعداد واحد درسی، محتوای کتاب و زمان امتحان تناسب داشته باشد.

۱۴- در صورت امکان یک و حداکثر ۲ سوال انتخابی برای هنرجویان پیش بینی شود به گونه‌ای که این سوال‌ها به هنرجویان نسبتاً ضعیف در پاسخ به آنها کمک کند.

۱۵- در طراحی آزمون دروس کارگاهی، آزمایشگاهی علاوه بر حیطه‌ی روانی - حرکتی به حیطه‌ی عاطفی و شناختی نیز دقت کافی مبذول گردد.

۱۶- حداقل یک ماه قبل از برگزاری آزمون‌های دروس کارگاهی یا آزمایشگاهی و نظری تعداد و میزان ابزار و سایل مورد نیاز به اطلاع هنرستان محل برگزاری آزمون برسد و در صورت نیاز قبل از شروع امتحانات هنرجویان را مطلع نمایند.

۱۷- امتحانات دروس عملی کلیه رشته‌های فنی و حرفه‌ای در فضای استاندارد مربوطه در هنرستان‌ها و یا سایر فضاهای استاندارد برگزار شود.

۱۸- در رشته‌های هنری ابعاد کار و اندازه کار اعلام شود.

۱۹- از پانویس ها ، بخش‌های مطالعه آزاد ، فکر کنید، تحقیق کنید و، ضمائم ، جداول ونمودارها

سوال طرح نشود در مواردی که از شکل‌ها و جداول سوال داده می‌شود جدول و شکل در اختیار هنرجو قرار داده شود.

۲۰- زمان پاسخ‌گویی به سوالات در سربرگ سوالات نوشته شود.

۲۱- در پاسخ نامه دروس عملی و حسب موضوع درسی ، نمره‌گذاری بر اساس اصول و فرآیند کار و

ویژگی‌های نتیجه‌نهایی، مشخص شود.

۲۲- در ارزشیابی مدل ۱-۱ (مستمر) که ناظر بر فعالیت‌های ضمن سال دانش‌آموز می‌باشد. ارزشیابی‌های

انجام شده در طی نوبت اول و دوم ملاک نمره‌دهی خواهد بود. لازم به ذکر است در برخی از دروس که می‌توان پروژه پایانی برای آنها تعریف نمود، بخشی از نمره پروژه در هر نوبت متعلق به نمره پایانی است. در صورتی که نمره پروژه در راهنمای ارزشیابی دروس قید نشده باشد، تعیین میزان نمره بر عهده هنرآموز خواهد بود.

۲۳- با توجه به این موضوع، که نمره آزمون دروس امتحان نهایی صرفاً نمره پایانی نوبت دوم با ضریب ۶

می‌باشد. طراحان سوال باید در بارم‌بندی سوال و نوع سوال مطابق با شاخص‌های نوبت دوم عمل نمایند. (نمره سالیانه این قبیل دروس همانند دروس داخلی محاسبه و در کارنامه آنها ثبت می‌شود) .

۲۴- در مورد آزمون دروسی که در شهریور ماه امتحان آنها برگزار می‌شود طراحان سوال با مطابق جدول

پیشنهادی عمل کنند.

ویژگی طراحان سوال

- ۱- طراح سوال، هنرآموز همان موضوع درسی در همان سال تحصیلی باشد.
 - ۲- طراح سوال به ویژگی حیطة‌های سه گانه یادگیری اشراف کامل داشته باشد.
 - ۳- طراح سوال باید کلیه نکات اجرایی در این راهنما را در طرح سوال به طور کامل رعایت کند.
 - ۴- طراح سوال دارای سوابق تجربی در زمینه طرح سوال باشد.
 - ۵- طراح سوال باید در طرح سوال‌های آزمون‌های نهایی، کشوری و داخلی دقت کامل داشته باشد.
- امید است هنرآموزان و مسئولین هنرستان‌ها و سایر مراکز آموزش مجری رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کارشناسان استانها و اساتید و صاحب‌نظران گرامی با استفاده از این راهنما آزمون‌های مناسب‌تری را طراحی و اجرا نمایند و با راهنمایی‌های خود ما را در بهبود و اصلاح مجموعه فوق‌یاری رسانند. عزیزان علاقمند میتوانند نظرات، پیشنهادات و انتقادات خود را از طریق سایت دفتر به نشانی www.tvoccd.medu.ir یا پست الکترونیکی tvoccd@roshd.ir یا به آدرس پستی تهران- خیابان سپهد قرنیه- نرسیده به کریم خان زند پلاک ۱۸۱ سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی کد پستی ۱۵۸۴۷۴۳۵۱۷ - صندوق پستی ۱۵۸۷۵/۴۸۷۴ ارسال نمایند.

دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزشهای فنی و حرفه‌ای و کاردانش

به نام خدا

آزمون عملکردی و مراحل ساخت آن

در دنیای امروز، هدف از آموزش و پرورش آن نیست که هنرجو با حفظ کردن مطالب درسی و گذراندن امتحان، موفقیت به دست آورد. بلکه هدف آن است که هنرجو بتواند مسائل واقعی زندگی را حل کند. از سوی دیگر، سنجش های رایج به این گونه پرسش ها " آیا این را می دانی؟" پاسخ می دهند. در واقع، از نتایج این دسته از سنجش ها می توان برای آگاهی از تحقق هدف هایی که به دانستن امور و اندازه گیری اطلاعات به یاد سپرده شده مربوط می شود، استفاده کرد؛ اما نمی توان فهمید که آیا هنرجو در آینده، می تواند در انجام تکالیفی که فراتر از دانستن امور و حقایق جزئی است، موفق باشد یا نه؟

بنابر این، برای آگاهی از این که هنرجو توانایی استفاده از دانش و مهارت های پیچیده ذهنی و به کار بستن آنها را در حل مسائل واقعی زندگی دارد، نیازمند آزمون هایی هستیم که به این سوال " آیا می توانی آنچه را که می دانی، مورد استفاده قرار دهی؟ " پاسخ دهند.

امروزه به این دسته از آزمون ها، آزمون های مبتنی بر عملکرد می گویند. آزمون عملکردی، مستلزم قضاوت درباره مجموعه ای از راهبردهایی است که هنرجو از آنها استفاده می کند تا دانش، مهارت ها و عادت های کاری را به گونه ای معنادار در انجام تکالیف به کار ببرد. مراحل به کارگیری آزمون های مبتنی بر عملکرد به این شرح است:

الف- تعیین هدف از آزمون مبتنی بر عملکرد؛ برای سازماندهی آزمونی خوب، باید هدف آن را به طور روشن و واضح تعیین کرد. از این طریق می توان درباره نوع تکلیف یا فعالیتی که برای آزمون مناسب هستند، تصمیم گرفت.

ب- انتخاب تکلیف یا فعالیت؛ تکلیف یا فعالیت باید برای هنرجو روشن و به دور از ابهام، برانگیزنده، چالش انگیز و در عین حال قابل دستیابی باشد. به این معنا که هنرجو با کوشش و تلاش بتواند از عهده انجام آن برآید. به این منظور، باید عواملی مانند زمان مورد نیاز برای انجام تکلیف، در دسترس بودن منابع و امکانات در کلاس درس، چگونگی اطلاعات مورد نیاز، و کیفیت عملکرد هنرجو را مورد توجه قرار داد.

ج- تعریف ملاک های موفقیت؛ بعد از تعیین تکلیف یا فعالیت، باید ملاک هایی را که نشان دهنده موفقیت هنرجو در انجام تکلیف یا فعالیت مورد نظر هستند، تعیین کرد. به این منظور (۱) عملکرد مورد سنجش را باید به طور واضح و روشن تعریف کرد؛ (۲) جنبه های مهم عملکرد یا بازده کار را فهرست کرد؛ (۳) ملاک ها را باید طوری تعیین کرد که قابل مشاهده باشند؛ (۴) از

همفکری سایر هنرآموزان استفاده کرد؛ ۵) از کاربرد کلمات مبهم و گنگ خودداری کرد؛ ۶) ملاک ها را بر پایه ترتیب مشاهده آنها تنظیم کرد.

د- خلق فهرست وارسی یا مقیاس درجه بندی عملکرد؛ بر خلاف شیوه های مرسوم و رایج (استفاده از آزمون های جواب دانی و انتخاب کردنی) آزمون های مبتنی بر عملکرد، پاسخی درست یا نادرست ندارند؛ بلکه میزان موفقیت هنرجو در انجام تکلیف را نشان می دهند. به این منظور، باید از مقیاس درجه بندی عملکرد یا فهرست وارسی استفاده کرد. این مقیاس نظام رتبه دهی است که می توان با استفاده از آن تعیین کرد هنرجو در چه سطحی توانسته از عهده انجام تکلیف برآید.

نمونه ای از آزمون های مبتنی بر عملکرد در ارتباط با درس مبانی تصویر سازی و الگو (۱)

آزمون درس: مبانی تصویر سازی

شرح هدف: از هنرجو انتظار می رود که بتواند:

- تصویر سازی با استفاده از مداد رنگی را انجام دهد.
- تصویر سازی با استفاده از آبرنگ را انجام دهد.

حیطه هدف: سطح به کاربرستن از حیطه شناختی

محتوای آموزشی در کتاب درسی: فصل ۲ کتاب مبانی تصویر سازی کد ۴۹۵/۲ (شیوه مداد رنگی صفحات ۲۱ تا ۳۰ و شیوه آبرنگ صفحات ۹۲ تا ۱۰۶)

نوع آزمون: آزمون عملکردی مداد-کاغذی

شرح تکلیف: از هنرجو می خواهیم با همراه داشتن وسایل و ابزار مورد نیاز (مداد رنگی در رنگ های مختلف، آبرنگ، مداد معمولی HB، کاغذ A4، کاغذ پوستی، پاک کن و تراش، تخته شاسی A3، چسب، پالت رنگ آبرنگ، قلم مو در شماره های مختلف ۸،۵،۳ و ... ، تکه های پارچه و دستمال کاغذی، ظرف آب برای شستشو، خط کش و شابلون های متنوع، مقوای مخصوص آبرنگ و مداد رنگی در اندازه A4، کاتر و قیچی و...) با استفاده از شیوه تلفیقی مداد رنگی و آبرنگ به تصویر سازی کارت تبریکی با موضوع روز درختکاری در ابعاد ۲۵*۲۰ و در زمان ۱۵۰ دقیقه بپردازد.

ملاک درستی و کیفیت کار:

- استفاده صحیح از ابزار و اجرای مناسب تکنیک (اصول تکنیکی رنگ آمیزی، تناسبات صحیح طرح، تمیزی در اجرای تکنیک)
- رعایت اصول ترکیب بندی و طراحی متناسب با موضوع
- رعایت اصول مناسب طرح و رنگ
- فضا سازی و شخصیت پردازی متناسب با موضوع خواسته شده به منظور انتقال پیام
- خلاقیت و نوآوری در انجام کار
- ارائه کار به صورت مناسب

- ارائه طرح به صورت کامل در زمان خواسته شده
- ارائه پیش طرح ها و اتودهای اولیه همراه با اثر پایانی

فهرست درجه بندی عملکرد هنرجو

ردیف	شرح ملاک	نتیجه مشاهده			ارزش ویژه هر ملاک	نمره هر ملاک
		بلی	تاحدودی	خیر		
۱	ابزار و وسایل کار را درست انتخاب کرده است	۲		۰	۱	
۲	کار ارائه شده از کادربندی مناسب با موضوع برخوردار است	۲		۰	۳	
۳	فضا سازی ارائه شده در کارت تبریک، پیام مورد نظر را منتقل می کند	۲	۱	۰	۳	
۴	شخصیت پردازی ارائه شده در کارت تبریک، پیام مورد نظر را منتقل می کند	۲	۱	۰	۳	
۵	ترکیب بندی طرح، متناسب با انتقال پیام مورد نظر است	۲	۱	۰	۳	
۶	ترکیب بندی اجزا و عناصر تصویری و رنگی در کادر، درست انجام شده است	۲		۰	۳	
۷	استفاده از تکنیک مداد رنگی و آبرنگ به گونه ای است که کار نهایی تمیز ارائه شده است	۲	۱	۰	۳	
۸	در کار نهایی حاشیه های تمیز در چهار طرف کادر دیده می شود	۲		۰	۱	
۹	کار نهایی دارای عناصر نو و خلاقانه است	۲	۱	۰	۲	
۱۰	کار نهایی به طور کامل ارائه شده است	۲		۰	۲	
۱۱	کار نهایی تمیز ارائه شده است	۲		۰	۱	
۱۲	ترکیب بندی رنگ متناسب با انتقال پیام مورد نظر است	۲	۱	۰	۳	

گزینه بلی؛ یعنی اکثریت ویژگی ها در کار ارائه شده دیده می شود

گزینه خیر؛ یعنی اکثریت ویژگی ها در کار ارائه شده دیده نمی شود

گزینه تاحدودی؛ یعنی بخشی از ویژگی ها در کار ارائه شده دیده می شود

نحوه نمره دهی به کار هنرجو:

برای نمره دهی به عملکرد هنرجو، کافی است که نتیجه مشاهده مربوط به هر ملاک را در ارزش ویژه آن ملاک ضرب کنید تا نمره هر ملاک به دست آید. سپس نمره های ملاک ها را با هم جمع کنید و در نهایت با انجام یک تناسب ساده نمره عملکرد هنرجو بر مبنای نمره بیست به دست خواهد آمد. در ارتباط با این آزمون عملکردی، حداکثر و حداقل نمره ای که هنرجو کسب خواهد کرد به ترتیب برابر ۵۶ و ۰ است. فرض کنید نمره هنرجویی بر اساس فهرست درجه بندی فوق، ۲۸ است. بنابر این، اگر نمره ۵۶ برابر با نمره ۲۰ باشد؛ نمره ۲۸ برابر با نمره ۱۰ بر مبنای ۲۰ خواهد بود.

آزمون درس: الگو (۱)

شرح هدف: از هنرجو انتظار می رود که بتواند:

الگوی اولیه دامن را برای یک فرد با توجه به اندازه های داده شده رسم کند.

حیطه هدف: سطح به کار بستن از حیطه شناختی

محتوای آموزشی در کتاب درسی: تمام فصل های کتاب

نوع آزمون: آزمون عملکردی مداد-کاغذی

شرح تکلیف: از هنرجو می خواهیم با همراه داشتن وسایل و ابزار مورد نیاز برای ترسیم الگو، با اندازه های داده شده به شرح زیر، در زمان ۱۲۰ دقیقه یک الگوی اساس دامن را ترسیم کند.

وسایل و ابزار مورد نیاز: پنج برگ کاغذ سفید تحریری در ابعاد ۷۰*۵۰ سانتی متر؛ مداد سیاه HB؛ مدادهای رنگی در ۶ رنگ؛ متر؛ خط کش های T ۷۰ سانتی متری؛ پیستوله؛ منحنی مخصوص پهلو لباس؛ یک قطعه سلفون در اندازه A3؛ چسب مایع مخصوص کاغذ یا ماتیکی؛ سوزن ته گرد؛ رولت یا کاربن؛ میز نور

اندازه های مورد نیاز: دور کمر ۶۸ سانتی متر؛ دور باسن ۹۶ سانتی متر؛ بلندی باسن ۲۱ سانتی متر؛ قد دامن ۶۵ سانتی متر؛ قدهای کنترل دامن (قد جلوی دامن ۶۵ سانتی متر ، قد پشت دامن ۶۶ سانتی متر، قد پهلو دامن ۶۷ سانتی متر)

ملاک درستی و کیفیت کار:

- استفاده درست از خط کش ها برای ترسیم الگو
- ترسیم کادر اولیه اساس دامن با توجه به اندازه های داده شده و گونیا کردن خطوط کادر
- انتخاب درست طول و عرض، پنس ها، بلندی خط پهلو، تقسیم بندی قسمت جلو و پشت (خط پهلو) با توجه به اندازه های داده شده
- داشتن علائم قراردادی در الگو (موازنه، راستای پارچه، خطوط اصلی و غیر اصلی، خطوط مرکزی جلو و پشت، دولای باز یا بسته پارچه، علامت بستن پنس ها و علامت پیلی یا چین)
- تصحیح الگوی اساس دامن با توجه به طول قدهای دامن
- کپی الگوی اساس دامن در زمان تعیین شده و تبدیل آن برای آماده سازی به منظور برش
- ثبت مشخصات الگوی آماده برای قرار دادن روی پارچه
- تمیزی کار در ترسیم الگو

فهرست درجه بندی عملکرد هنرجو

ردیف	شرح ملاک	نتیجه مشاهده			نمره هر ملاک
		بلی	تاحدودی	خیر	
۱	کادر اولیه الگو را درست گونیا کرده است	۲	۱	۰	۳
۲	تقسیمات مربوط به کادر اولیه دامن را صحیح محاسبه کرده است	۲	۱	۰	۳
۳	طول و عرض پنس ها را در مکان اصلی دامن رسم کرده است	۲	۱	۰	۳
۴	از خط کش منحنی مخصوص پهلو، به طور صحیح استفاده کرده است	۲		۰	۲
۵	خطوط اصلی و غیر اصلی الگو را مشخص کرده است	۲		۰	۱
۶	خط راستای پارچه و دولای باز و بسته را روی الگو رسم کرده است	۲	۱	۰	۲
۷	نقاط موازنه را روی الگو مشخص کرده است	۲		۰	۱
۸	تصحیح الگوی اساس دامن را با توجه به طول قدها انجام داده است	۲	۱	۰	۲
۹	مراحل کنترل خطوط اصلی و غیر اصلی را درست انجام داده است	۲	۱	۰	۳
۱۰	اطلاعات مربوط به مشخصات الگو را روی آن مشخص کرده است	۲		۰	۱

۱۱	الگوی اساس دامن را کپی و برای قرار گرفتن روی پارچه آماده کرده است	۲	۰	۱
۱۲	کار نهایی را به طور کامل ارائه کرده است	۲	۰	۱
۱۳	کار نهایی آماده شده در داخل سلفون و تمیز ارائه کرده است	۲	۰	۱

گزینه بلی؛ یعنی اکثریت ویژگی ها در کار ارائه شده دیده می شود
گزینه خیر؛ یعنی اکثریت ویژگی ها در کار ارائه شده دیده نمی شود
گزینه تاحدودی؛ یعنی بخشی از ویژگی ها در کار ارائه شده دیده می شود

نحوه نمره دهی به کار هنرجو:

برای نمره دهی به عملکرد هنرجو، کافی است که نتیجه مشاهده مربوط به هر ملاک را در ارزش ویژه آن ملاک ضرب کنید تا نمره هر ملاک به دست آید. سپس نمره های ملاک ها را با هم جمع کنید و در نهایت با انجام یک تناسب ساده نمره عملکرد هنرجو بر مبنای نمره بیست به دست خواهد آمد. در ارتباط با این آزمون عملکردی، حداکثر و حداقل نمره ای که هنرجو کسب خواهد کرد به ترتیب برابر ۴۸ و ۰ است. فرض کنید نمره هنرجویی بر اساس فهرست درجه بندی فوق، ۲۴ است. بنابر این، اگر نمره ۴۸ برابر با نمره ۲۰ باشد؛ نمره ۲۴ برابر با نمره ۱۰ بر مبنای ۲۰ خواهد بود.

فهرست واریسی ساخت آزمون عملکردی

ردیف	شرح ملاک	بلی	خیر
۱	آیا هدف از آزمون را به طور واضح و روشن مشخص کرده اید؟		
۲	آیا حیطه هدف مورد سنجش را مشخص کرده اید؟		
۳	آیا محتوای آموزشی مربوط به هدف را مشخص کرده اید؟		
۴	آیا تکلیف یا فعالیت تعیین شده برای هنرجو قابل درک و فهم است؟		
۵	آیا تکلیف یا فعالیت تعیین شده برای هنرجو چالش برانگیز است؟		
۶	آیا هنرجو می تواند با کوشش و تلاش از عهده تکلیف یا فعالیت تعیین شده برآید؟		
۷	آیا زمان تعیین شده برای انجام تکلیف، کافی است؟		
۸	آیا وسایل تعیین شده، توسط هنرجو قابل تهیه و دسترسی است؟		
۹	آیا عملکرد مورد سنجش را به طور واضح و روشن تعریف کرده اید؟		
۱۰	آیا جنبه های مهم عملکرد یا بازده کار را فهرست کرده اید؟		
۱۱	آیا ملاک ها را طوری تعیین کرده اید که قابل مشاهده باشند؟		
۱۲	آیا برای ساخت آزمون از همفکری سایر هنرآموزان استفاده کرده اید؟		
۱۳	آیا ملاک ها را بر پایه ترتیب مشاهده آنها تنظیم کرده اید؟		
۱۴	آیا مقیاس درجه بندی عملکرد را برای ارزشیابی عملکرد هنرجویان، تهیه کرده اید؟		
۱۵	آیا نتیجه مشاهده (بلی، خیر، تاحدودی و یا رتبه ها) را به دقت تعریف کرده اید؟		

آزمون های عینی و روش ساخت آنها

مهم ترین وسیله اندازه گیری پیشرفت تحصیلی، آزمون است. آزمون های پیشرفت تحصیلی رایج در آموزش و پرورش که به آزمون های کتبی یا مداد - کاغذی معروف هستند، به طور عمده با حوزه شناختی (فعالیت های ذهنی و فکری) سروکار دارند. این گونه آزمون ها را می توان به دو دسته عینی و غیر عینی تقسیم کرد. از آنجا که تصحیح جواب سوال های آزمون های عینی به طور کاملاً دقیق انجام می شود و نظر مصحح در آن هیچگونه دخالتی ندارد، به همین دلیل به این آزمون ها صفت عینی نسبت داده شده است. در مقابل، تصحیح جواب سوال های آزمون های غیر عینی معمولاً تحت تاثیر نظر مصحح قرار می گیرد؛ به همین سبب، این گونه آزمون ها صفت غیر عینی را به خود گرفته اند.

آزمون های عینی، آزمون هایی هستند که هم سوال ها و هم جواب ها در اختیار هنرجو قرار داده می شود تا او درباره جواب های داده شده اعمالی انجام دهد یا تصمیم هایی را اتخاذ نماید؛ به همین سبب این آزمون ها بسته پاسخ، انتخاب کردنی، پاسخ گزین، یا انتخاب پاسخ نیز نامیده می شوند. این دسته از آزمون ها، به طور عمده از سه نوع اصلی صحیح - غلط، چند گزینه ای، و جور کردنی تشکیل می شوند. هنرجو در جواب دادن به سوال های صحیح - غلط، درست یا نادرست بودن آنها را تعیین می کند؛ در سوال های چند گزینه ای، جواب درست را از میان جواب های ارائه شده انتخاب می کند، و در سوال های جور کردنی، تعدادی سوال را با تعدادی جواب جور می کند.

این دسته از آزمون ها، ریشه در آموزش بر پایه نظریه رفتارگرایی دارند. زیرا، نظریه های یادگیری و آموزشی مبتنی بر نظریه رفتارگرایی با تقسیم کردن فرایند آموزش به مراحل مختلف، فرایند یاددهی - یادگیری را به جهتی سوق داده اند که برای تدریس محتوای مربوط به یک هدف آموزشی، (۱) ابتدا باید هدف مورد نظر به اجزای کوچکتر در حد قابل مشاهده و اندازه پذیر (رفتاری) تقسیم شود؛ (۲) بر پایه هدف های رفتاری حاصل که از ساده به مشکل مرتب شده اند، تدریس ارائه شود؛ (۳) نتایج حاصل از تدریس با استفاده از سوال های نسبتاً زیاد - تقریباً هر هدف یک سوال - اندازه گیری شود؛ (۴) و در پایان میزان موفقیت یا عدم موفقیت یادگیرنده و کلاس در هر هدف مشخص شود. این شیوه تفکر، آموزش را به یک فرایند قالبی تبدیل کرده است که یادگیرنده، اولیا، و حتی گاهی نظام آموزشی از معلم انتظار دارند که به طریقی آموزش دهند که یادگیرندگان به همه سوال های آزمون، پاسخ صحیح بدهند تا نمره بیشتری کسب کنند. به کلامی دیگر، هدف آموزش به پاسخگویی و نمره گرفتن تبدیل شده است. در کنار این شیوه تفکر، ابزار مناسب برای اندازه گیری میزان موفقیت (یعنی آزمون های عینی) که در زمان نسبتاً کوتاه، تعداد زیادی از هدف های آموزشی را با دقت بیشتر اندازه می گیرد نیز رشد کرده است. همراه شدن این دو در نهایت یک شیوه خاص یاددهی - یادگیری را به وجود آورده است که آموزش مطالب و مفاهیمی که به آسانی تقسیم پذیر و اندازه پذیر نیستند را مورد غفلت و بی توجهی قرار داده است.

باید به خاطر داشته باشیم که از آزمون های عینی، می توان برای سنجش توانایی بازشناسی هنرجو (یعنی تشخیص و یادآوری آنچه که هنرجو قبلاً آموخته یا تجربه کرده است، از میان چند مطلب که به او ارائه می شود) استفاده کرد. بنابر این، این نوع آزمون های پیشرفت تحصیلی را نمی توان برای وادار کردن هنرجو به یافتن فرایند حل مسئله، رسیدن به راه حل های مختلف و نو، طرح شیوه های متنوع برای برخورد با مسئله و قضاوت در مورد بهترین شیوه حل مسئله مورد استفاده قرار داد. مراحل به کارگیری آزمون های عینی مورد بحث به این شرح است:

الف- تهیه سوال های صحیح - غلط

سوالی که به صحیح - غلط مشهور است، از یک جمله تشکیل می شود که یادگیرنده باید درست یا نادرست بودن آن را مشخص کند. برای تهیه این گونه از سوال های عینی، طی مراحل زیر ضرورت دارد:

- ۱- ابتدا قسمتی از محتوای درس را که می توان در قالب یک پاراگراف ارائه کرد، انتخاب کنید.
- ۲- جمله یا گزاره ای را بر پایه محتوای انتخاب شده، بنویسید.
- ۳- گزاره نوشته شده باید شامل اندیشه مهمی باشد تا یادگیرنده نتواند بر پایه اطلاعات عمومی که دارد، درست یا نادرست بودن آن را مشخص کند.
- ۴- گزاره تهیه شده را به سوال صحیح - غلط تبدیل کنید. به این منظور، قواعد زیر را رعایت کنید:
 - *موضوع های مهم و در ارتباط با هدف های آموزشی را در سوال مطرح کنید.
 - *سوالاتی طرح کنید که به جای یادآوری کلمه به کلمه مطالب، درک و فهم یادگیرنده را بسنجد.
 - *سوالاتی طرح کنید که درست یا نادرست بودن آن از نظر افراد آگاه قابل دفاع باشد.
 - *برای نگارش سوال از جمله های پیچیده و مبهم استفاده نکنید.
 - *در هر سوال بیشتر از یک موضوع قرار ندهید.
 - *در صورت ضرورت به جای زبان کیفی و غیردقیق از زبان کمی و دقیق استفاده کنید.
 - *از طرح سوال به صورت منفی خودداری کنید.
 - *از کلمه های راهنما یا اشاره کننده به جواب درست استفاده نکنید.
 - *در صورت طرح چند سوال صحیح - غلط ، سعی کنید تا سوال های غلط بیشتر از سوال های صحیح باشد.
 - *طول سوال های صحیح و سوال های غلط را تقریباً هم اندازه انتخاب کنید.

نمونه ای از سوال های آزمون عینی از نوع صحیح- غلط

در ارتباط با دروس نازک دوزی زنانه جلد چهارم و مبانی تصویر سازی

آزمون درس: نازک دوزی زنانه جلد چهارم

شرح هدف: از هنرجو انتظار می رود که بتواند:

- عوامل مؤثر در لباس را نام ببرد.

حیطه هدف: سطح دانش از حیطه شناختی

محتوای آموزشی در کتاب درسی: واحد کار چهارم (شناخت عوامل مؤثر در لباس) صفحه ۹۲

نوع سؤال: عینی از نوع صحیح - غلط

محتوای درس: آیا تا به حال به لباس خود دقت کرده اید؟ آیا در ترکیب رنگ، جنس و برش پارچه از پیش تصمیم گرفته اید؟ یا این که آنها را اتفاقی کنار هم قرار می دهید؟ شاید بدانید که هر کدام از اینها می تواند محاسن اندام را جلوه گر کند و معایب آن را تا حد امکان بپوشاند. عواملی که برای موفقیت در این امر، باید مورد توجه قرار گیرند عبارت اند از: طرح پارچه، جنس پارچه، برش پارچه، و رنگ پارچه.

پیام اصلی: طرح، جنس، برش و رنگ پارچه عوامل مؤثری در لباس هستند که می توانند محاسن را جلوه گر کند و معایب آن را بپوشانند.

راهنمای سوال: عبارت های زیر را به دقت بخوانید و درست یا نادرست بودن آنها را با گذاشتن علامت * مشخص کنید.

یکى از عوامل مؤثر در لباس، رنگ پارچه است.	درست	نادرست
جنس پارچه از جمله عواملی است که می تواند معایب اندام را جلوه گر کند.	درست	نادرست
برش و رنگ پارچه می تواند محاسن اندام را پنهان سازند.	درست	نادرست

آزمون درس: مبانی تصویر سازی

شرح هدف: از هنرجو انتظار می رود که بتواند:

- مهم ترین هدف های تصویرسازی را نام ببرد.

حیطه هدف: سطح دانش از حیطه شناختی

محتوای آموزشی در کتاب درسی: فصل اول، صفحه ۱

نوع سؤال: عینی از نوع صحیح - غلط

محتوای درس: ...مهم ترین اهداف تصویرگری به شرح زیر دسته بندی گردیده اند:

- ۱- انتقال پیام
- ۲- تقویت قوه تجسم و خلاقیت
- ۳- ایجاد رابطه های عاطفی - عقلانی
- ۴- راهنمایی برای درک بهتر مفاهیم متن
- ۵- تشویق به هنر و آشنایی با شیوه های گوناگون

پیام اصلی: تصویرگری، هنر برقراری ارتباط میان متن و تصویر است. انتقال پیام، تقویت قوه تجسم و خلاقیت، ایجاد رابطه عاطفی - عقلانی، راهنمایی برای درک بهتر مفاهیم متن، و تشویق به هنر و آشنایی با شیوه های گوناگون از جمله مهم ترین هدف های تصویرگری به شمار می آیند.

راهنمای سوال: عبارت زیر را به دقت بخوانید و درست یا نادرست بودن آن را با گذاشتن علامت * مشخص کنید.

یکی از مهم ترین هدف های تصویرگر در تصویرسازی کتاب، انتقال پیام نوشتاری در قالب تصویر است.

درست نادرست

بعد از این که سوال های آزمون طراحی شد، ضرورت دارد به منظور اطمینان از صحت نگارش سوال ها، آنها را مجدداً بر طبق فهرست زیر بازبینی کرد تا بر روایی، اعتبار، و عملی بودن سوال یا آزمون افزوده شود.

فهرست واریسی نگارش سوال های آزمون عینی از نوع صحیح - غلط

ردیف	شرح ملاک	بلی	خیر
۱	آیا سوال طرح شده، موضوع های مهم و در ارتباط با هدف های آموزشی را مورد سنجش قرار می دهد؟		
۲	آیا سوال طرح شده به جای یادآوری کلمه به کلمه مطالب، درک و فهم هنجو را مورد سنجش قرار می دهد؟		
۳	آیا درست یا نادرست بودن سوال طرح شده اید، از نظر افراد آگاه قابل دفاع می باشد؟		
۴	آیا در نگارش سوال از کاربرد جمله های پیچیده و مبهم پرهیز کرده اید؟		
۵	آیا تنها در هر سوال ، یک موضوع قرار داده اید؟		
۶	آیا در طرح سوال، از زبان کمی و دقیق استفاده کرده اید؟		
۷	آیا سوال را به صورت مثبت طرح کرده اید؟		
۸	آیا در طرح سوال از کاربرد کلمه های راهنما یا اشاره کننده به جواب درست اجتناب کرده اید؟		
۹	آیا در طرح چند سوال صحیح - غلط ، سعی کرده اید تا سوال های غلط بیشتر از سوال های صحیح باشد؟		
۱۰	آیا طول سوال های صحیح و سوال های غلط را تقریباً هم اندازه انتخاب کرده اید؟		

ب- تهیه سوال های چند گزینه ای

نوع دیگری از سوال های عینی، سوال چند گزینه ای است. هر سوال چند گزینه ای دارای سه قسمت اصلی تنه سوال، گزینه کلید، و گزینه های انحرافی است. تنه یا ساقه سوال ، شامل مساله یا موضوعی است که سوال باید آن را مورد سنجش قرار بدهد؛ گزینه کلید، همان پاسخ درست سوال است که هنجو مطلع از موضوع سوال آن را به عنوان پاسخ صحیح سوال انتخاب می کند؛ و گزینه های انحرافی، پاسخ هایی هستند که هنجوی ناآگاه از موضوع یا مساله سوال را به اشتباه می اندازند تا یکی از آنها را به عنوان پاسخ درست انتخاب کند. اگر چه همه سوال های چند گزینه ای از سه قسمت مذکور تشکیل می شوند؛ اما انواع گوناگونی دارند که به طور عمده می توان از نوع پرسشی (تنه سوال به صورت یک جمله پرسشی نوشته می شود و گزینه ها پاسخ های آن پرسش به شمار می آیند)، ناتمام (تنه سوال یک جمله ناتمام است و گزینه ها تکمیل کننده آن هستند)، تنها گزینه درست (در همه گزینه ها به غیر از گزینه کلید، نادرست هستند)، بهترین گزینه (همه گزینه ها درست هستند، اما یکی از آنها درست تر است)، منفی (تنه سوال به صورت منفی مطرح می شود و همه گزینه ها به غیر از یکی از آنها درست هستند)، و پاسخ ترکیبی (در این نوع سوال ها، جمله ها یا کلمه های درهم ریخته ای به آزمودنی ارائه می شود و از او خواسته می شود که آنها را مرتب کند) آنها یاد کرد. برای تهیه این گونه سوال های عینی، طی مراحل زیر ضرورت دارد:

- ۱- ابتدا یک هدف آموزشی یا یک مطلب مهم از محتوای درس را انتخاب کنید.
- ۲- با نوشتن یک جمله سوالی یا یک جمله ناتمام تنه سوال را بنویسید.
- ۳- جواب سوال یا بخش ناتمام جمله را به صورت گزینه کلید بنویسید.
- ۴- گزینه های انحرافی را به صورتی بنویسید که نظر هنجوی نامطلع از موضوع را به خود جلب کند.

۵- در نوشتن سوال و گزینه های آن، قواعد زیر را رعایت کنید:

- * هر سوال را به گونه ای انتخاب کنید که یک موضوع مهم یا یک هدف آموزشی را اندازه بگیرد.
- * بیشتر از یک هدف یا یک مطلب مهم را در هر سوال قرار ندهید.
- * سوال را کاملاً روشن و در حد درک و فهم هنرجویان بنویسید.
- * از نوشتن مطالب تکراری در گزینه ها خودداری کنید.
- * مطالب اصلی سوال را به طور کامل در تنه سوال بنویسید.
- * کوشش کنید تا همه گزینه های یک سوال به موضوع واحدی مربوط باشند.
- * سوال را طوری بنویسید که تنها یک جواب درست یا درست ترین جواب را داشته باشد.
- * سوال را طوری طرح کنید که هنرجو صرفاً از محفوظات فکری خود برای پاسخ دهی استفاده نکند .
- * گزینه های انحرافی را به طوری بنویسید که توجه هنرجویان بی اطلاع از موضوع را به خود جلب کند.
- * گزینه های هر سوال را طوری بنویسید که از لحاظ دستوری با تنه سوال هماهنگی داشته باشند.
- * از به کار بردن اشاره های دستوری نامربوط در سوال خودداری کنید.
- * از طرح سوال های منفی خودداری کنید و در صورت طرح چنین سوالی، کلمات منفی را برجسته کنید.
- * از طرح سوال هایی که در آن هم تنه و هم گزینه های آن منفی هستند، خودداری کنید.
- * از کاربرد عبارتی هایی مانند همه موارد، تمامی موارد بالا، موارد الف و ب، هیچ یک از موارد و نظایر آن و ... به عنوان گزینه خودداری کنید.
- * هر سوال را مستقل از سوال های دیگر طرح کنید؛ به گونه ای که شرط پاسخ دادن به هیچ سوالی یافتن پاسخ صحیح پرسش دیگر نباشد.
- * در نگارش گزینه های سوال، از طرح گزینه های متضاد خودداری کنید.
- * طول گزینه های درست را در سوال های مختلف تغییر دهید.
- * محل گزینه درست را در بین گزینه ها، به تصادفی انتخاب کنید.
- * برای هر سوال بین ۳ تا ۵ گزینه انتخاب کنید.
- * در سوال هایی که تنه آن به صورت جمله ناتمام نوشته شده است، جای خالی را در قسمت آخر جمله قرار دهید؛ البته بهتر است، تنه سوال به صورت پرسشی نوشته شود.
- * از نوشتن مطالب اضافی و غیر ضروری در تنه سوال خودداری کنید.
- * پاسخ صحیح هیچیک از سوال ها نباید مستقیماً و یا به طور ضمنی از روی متن و یا گزینه های سوال های دیگر استنباط شود.
- * متن سوال و گزینه صحیح را عیناً از روی متن کتاب و یا با استفاده از همان کلمات و جمله های مطرح شده در کتاب ننویسید.

نمونه ای از سوال های آزمون عینی از نوع چند گزینه ای

در ارتباط با دروس نازک دوزی زنانه جلد چهارم و مبانی تصویر سازی

آزمون درس: نازک دوزی زنانه جلد چهارم

شرح هدف: از هنرجو انتظار می رود که بتواند:

- تاثیر طرح پارچه ها روی اندام را توضیح دهد.

حیطه هدف: سطح دانش از حیطه شناختی

محتوای آموزشی در کتاب درسی: واحد کار چهارم (شناخت عوامل مؤثر در لباس) صفحه ۹۴ تا ۱۰۰

نوع سؤال: عینی از نوع چند گزینه ای

محتوای درس: به طور کلی در هنگام خرید پارچه، نباید طرح چشم گیر پارچه آن قدر توجه تان را جلب کند که بدون در نظر گرفتن مدل انتخابی و نوع اندام خویش به خرید آن اقدام کنید. زیرا، پارچه های راه عمودی اندام را باریک تر، پارچه های با راه افقی شخص را چاق تر، پارچه های راه راه دارای خطوط عمودی و عرض راه های آن نسبتاً عریض و یا عرض های کم به ترتیب پوشنده را چاق تر و لاغرتر، پارچه های راه راه افقی دارای راه های عریض و یا نسبتاً کم به ترتیب شخص را چاق تر و لاغرتر، و ... نشان می دهند.

سوال: چه نوع پارچه ای برای شخص چاقی که می خواهد اندام خود را لاغر نشان دهد، مناسب است؟ پارچه دارای:

الف- راه افقی

ب- گل بوته های ریز

پ- طرح درشت

ت- خطوط عمودی با راه های عریض

آزمون درس: مبانی تصویر سازی

شرح هدف: از هنرجو انتظار می رود که بتواند:

- مهم ترین هدف های تصویرسازی را نام ببرد.

حیطه هدف: سطح دانش از حیطه شناختی

محتوای آموزشی در کتاب درسی: فصل اول، صفحه ۱، پاراگراف اول

نوع سؤال: عینی از نوع چند گزینه ای

محتوای درس: ... اولین هدف و رسالت تصویرگر، انتقال پیام نوشتاری در قالب تصویر است.

سوال: مهم ترین هدف تصویرگر در تصویرسازی کتاب، چیست؟

الف- انتقال پیام نوشتاری در قالب تصویر به بیننده اثر

ب- تشویق بیننده به فعالیت های هنری

پ- بیان خواص رنگ و ارزش بیانی آن

ت- استفاده از خلاقیت در بیان هنری

بعد از این که سوال های آزمون طراحی شد، ضرورت دارد به منظور اطمینان از صحت نگارش سوال ها، آنها را مجدداً بر طبق فهرست زیر بازبینی کرد تا بر روایی، اعتبار، و عملی بودن سوال یا آزمون افزوده شود.

فهرست واری نگرش سوال های آزمون عینی از نوع چند گزینه ای

ردیف	شرح ملاک	بلی	خیر
۱	هر سوال را به گونه ای انتخاب کرده اید که یک موضوع مهم یا یک هدف آموزشی را اندازه بگیرد؟		
۲	بیشتر از یک هدف یا یک مطلب مهم را در هر سوال قرار نداده اید؟		
۳	سوال را کاملاً روشن و در حد درک و فهم هنرجویان نوشته اید؟		
۴	از نوشتن مطالب تکراری در گزینه ها خودداری کرده اید؟		
۵	مطالب اصلی سوال را به طور کامل در تنه سوال نوشته اید؟		
۶	کوشش کرده اید تا همه گزینه های یک سوال به موضوع واحدی مربوط باشند؟		
۷	سوال را طوری نوشته اید که تنها یک جواب درست یا درست ترین جواب را داشته باشد؟		
۸	سوال را طوری طرح کرده اید که هنرجو صرفاً از محفوظات فکری خود برای پاسخ دهی استفاده نکند؟		
۹	گزینه های انحرافی را به طوری نوشته اید که توجه هنرجویان بی اطلاع از موضوع را به خود جلب کند؟		
۱۰	گزینه های هر سوال را طوری نوشته اید که از لحاظ دستوری با تنه سوال هماهنگی داشته باشند؟		
۱۱	از به کار بردن اشاره های دستوری نامربوط در سوال خودداری کرده اید؟		
۱۲	از طرح سوال های منفی خودداری کرده اید و در صورت طرح چنین سوالی، کلمات منفی را برجسته کرده اید؟		
۱۳	از طرح سوال هایی که در آن هم تنه و هم گزینه های آن منفی هستند، خودداری کرده اید؟		
۱۴	از کاربرد عبارات هایی مانند همه موارد، تمامی موارد بالا، موارد الف و ب، هیچ یک از موارد و نظایر آن و ... به عنوان گزینه خودداری کرده اید؟		
۱۵	هر سوال را مستقل از سوال های دیگر طرح کرده اید؛ به گونه ای که شرط پاسخ دادن به هیچ سوالی یافتن پاسخ صحیح پرسش دیگر نباشد؟		
۱۶	در نگارش گزینه های سوال، از طرح گزینه های متضاد خودداری کرده اید؟		
۱۷	طول گزینه های درست را در سوال های مختلف تغییر داده اید؟		
۱۸	محل گزینه درست را در بین گزینه ها، به تصادفی انتخاب کرده اید؟		
۱۹	برای هر سوال بین ۳ تا ۵ گزینه انتخاب کرده اید؟		
۲۰	در سوال هایی که تنه آن به صورت جمله ناتمام نوشته شده است، جای خالی را در قسمت آخر جمله قرار داده اید؛ یا تنه سوال را به صورت پرسشی نوشته اید؟		
۲۱	از نوشتن مطالب اضافی و غیر ضروری در تنه سوال خودداری کرده اید؟		
۲۲	متن سوال و گزینه صحیح را عیناً از روی متن کتاب و یا با استفاده از همان کلمات و جمله های مطرح شده در کتاب نوشته اید؟		

پ- تهیه سوال های جورکردنی

سوال های جورکردنی، نوعی دیگر از سوال های چند گزینه ای است؛ با این تفاوت که چند سوال در برابر چند پاسخ قرار می گیرند و هنرجو باید تعیین کند کدام پاسخ مربوط به کدام سوال است. سوال های جورکردنی از سه قسمت راهنمای نحوه پاسخ دادن به سوال؛ سوال ها؛ و پاسخ ها تشکیل شده است. برای تهیه این گونه از سوال های عینی، طی مراحل زیر ضرورت دارد:

- ۱- ابتدا یک هدف آموزشی یا یک مطلب مهم از محتوای درس را انتخاب کنید.
- ۲- راهنمای نحوه پاسخ دهی به سوال را بنویسید.
- ۳- مجموعه ای از سوال های مربوط به هدف آموزشی مورد سنجش را بنویسید.
- ۴- مجموعه ای از پاسخ های مربوط به هدف آموزشی مورد سنجش را بنویسید.
- ۵- در نوشتن سوال ها و پاسخ های آن، قواعد زیر را رعایت کنید:
 - *اطلاعات کامل درباره چگونگی جور کردن سوال ها و پاسخ ها را در راهنمای سوال بنویسید.
 - * موضوع های مهم و در ارتباط با هدف های آموزشی را در سوال ها قرار دهید.
 - *سوال ها و پاسخ های آنها را به طور خلاصه تهیه کنید.
 - *سوال ها و پاسخ ها را طوری بنویسید که ترتیب قرار گرفتن پاسخ ها در مقایسه با ترتیب سوال ها تصادفی و نامنظم باشد.
 - *سوال ها و پاسخ های مربوط به آنها را متجانس انتخاب کنید.
 - *سوال ها را به طوری بنویسید که پاسخ درست آنها را نتوان از روی سایر سوال ها استنباط کرد.
 - *سوال ها و پاسخ ها را عیناً از روی متن کتاب ننویسید.
 - *سوال ها و پاسخ ها را طوری ننویسید که پاسخ های درست را بتوان از روی شواهد هدایت کننده پیدا کرد.
 - *توضیحات مفصل را در فهرست سوال ها نوشته و در فهرست پاسخ ها مطالب کمتری بنویسید.
 - *سوال ها و پاسخ ها را با حرف مشخص کنید.
 - *همه سوال ها و پاسخ ها را در یک صفحه قرار دهید.

نمونه ای از سوال های آزمون عینی از نوع جورکردنی

در ارتباط با دروس نازک دوزی زنانه جلد سوم و مبانی تصویر سازی

آزمون درس: نازک دوزی زنانه جلد سوم

شرح هدف: از هنرجو انتظار می رود که بتواند:

- انواع یقه را از یکدیگر تشخیص دهد.

نکته: از آنجا که لازمه ترسیم انواع یقه، کسب دانش اولیه در این زمینه است؛ لذا برای اطمینان از دانش کسب شده توسط هنرجویان می توان این هدف را از طریق سوالی که در زیر ارائه شده است، مورد سنجش قرار داد.

حیطه هدف: سطح دانش از حیطه شناختی

محتوای آموزشی در کتاب درسی: واحد کار نهم صفحه ۱۴ تا ۱۷

نوع سؤال: عینی از نوع جورکردنی

محتوای درس: یقه را می توان به سه گروه کلی یقه های ساده خطی، یقه های ایستاده، و یقه های برگردان تقسیم کرد. در یقه های ساده خطی، خط گردن مبناست و یقه جداگانه ای به بالا تنه وصل نمی شود و دو طرف آن معمولاً به صورت قرینه طراحی می شوند؛ در یقه های ایستاده، دور گردن در حال ایستاده قرار می گیرد و برگردان ندارد و خط لبه بیرونی یقه تقریباً با خط لبه گردن برابر است؛ و یقه های برگردان دارای برگردان هستند و خط لبه بیرونی یقه پهن تر از خط لبه گردن است....

سوال: در جای خالی مقابل نوع یقه (ستون سمت راست)، حرف مربوط به مطلب ستون سمت چپ را که با آن جور است، بنویسید. هر یک از طرح های یقه ارائه شده در سمت چپ را می توانید یک بار مورد استفاده قرار دهید.

نوع یقه	طرح یقه
() ۱- یقه ایستاده	الف- آرشال
() ۲- یقه برگردان پایه دار	ب- ملوانی
	پ- شال
	ت- گرد
	ث- فرنچی

آزمون درس: مبانی تصویر سازی

شرح هدف: از هنرجو انتظار می رود که بتواند:

- معنای مفاهیم و اصطلاحات هنری مربوط به تصویر سازی را بنویسد.

حیطه هدف: سطح دانش از حیطه شناختی

محتوای آموزشی در کتاب درسی: محتوای آموزش در بخش های مختلف کتاب درسی ارائه شده است.

نوع سؤال: عینی از نوع جورکردنی

محتوای درس:

سوال: در جای خالی مقابل مفاهیم یا اصطلاحات (ستون سمت راست)، حرف مربوط به مطلب ستون سمت چپ را که با آن جور است، بنویسید. هر یک از معانی ارائه شده در سمت چپ را می توانید یک بار یا بیش از یک بار مورد استفاده قرار دهید.

مفاهیم و اصطلاحات	معانی
() ۱- پیگمنت	الف- کاغذبری
() ۲- کلاژ	ب- تصویرسازی
() ۳- قطاعی	پ- جوهر رنگی
() ۴- ترانسپارنت	ت- رنگدانه
() ۵- اکولین	ث- تکه چسبانی
	ج- رنگ های شفاف

بعد از این که سوال های آزمون طراحی شد، ضرورت دارد به منظور اطمینان از صحت نگارش سوال ها، آنها را مجدداً بر طبق فهرست زیر بازبینی کرد تا بر روایی، اعتبار، و عملی بودن سوال یا آزمون افزوده شود.

فهرست و ارسی نگارش سوال های آزمون عینی از نوع جورکردنی

ردیف	شرح ملاک	بلی	خیر
۱	موضوع های مهم و در ارتباط با هدف های آموزشی را در سوال ها قرار داده اید؟		
۲	اطلاعات کامل درباره چگونگی جور کردن سوال ها و پاسخ ها را به طور روشن در راهنمای سوال نوشته اید؟		
۳	سوال ها و پاسخ های آنها را به طور خلاصه تهیه کرده اید؟		
۴	سوال ها و پاسخ ها را طوری نوشته اید که ترتیب قرار گرفتن پاسخ ها در مقایسه با ترتیب سوال ها تصادفی و نامنظم باشد؟		
۵	سوال ها و پاسخ های مربوط به آنها را متنجانس انتخاب کرده اید؟		
۶	سوال ها را طوری نوشته اید که پاسخ درست آنها را نتوان از روی سایر سوال ها استنباط کرد؟		
۷	سوال ها و پاسخ ها را عیناً از روی متن کتاب نوشته اید؟		
۸	سوال ها و پاسخ ها را طوری نوشته اید که پاسخ های درست را نتوان از روی شواهد هدایت کننده پیدا کرد؟		
۹	توضیحات مفصل را در فهرست سوال ها نوشته و در فهرست پاسخ ها مطالب کمتری نوشته اید؟		
۱۰	سوال ها و پاسخ ها را با حرف مشخص کرده اید؟		
۱۱	همه سوال ها و پاسخ ها را در یک صفحه قرار داده اید؟		
۱۲	از کاربرد جملات ناتمام در فهرست سوال ها، خودداری کرده اید؟		

